

LINNAPLAAN

ELISA KRUUSMAA

PROBLEEM

- ❖ Linnastumine, sellega kaasnevad mõjud inimestele ja loodusele
- ❖ Teadlikus on olemas, aga ei tehta vahet dekoratiivil ja rohevõrgustikul
- ❖ Samuti pole rohepööre ja biomimikri sama asi kuigi neid saab ja peakski siduma

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Üle poole maailma elanikkonnast elab praegu linnades, arvatakse et 2050. aastaks see arv kasvama 70 protsendini inimkonnast. Umbes kolmveerand selleks ajaks valmivast infrastruktuurist on aga veel välja ehitamata. Seega muutuvad linnad veelgi tihedamalt asustatumaks. Halvasti kavandatud linnatranspordisüsteemid tekitavad mitmesuguseid ohte, sealhulgas liiklusvigastusi, õhu- ja mürasaastet ning tõkkeid kehalisele tegevusele. Kõik see toob kaasa mittenakkushaiguste ja vigastuste suurema taseme.

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Tiheasustusega piirkondades levivad haigusi kiiresti elanikkonna sees. Peamiseks probleemiks on transport, nt: metrood. Kaubanduskeskused ja kinnine linnaruum.
- ❖ Linnakeskkond kipub olema mürrarikas ja hõivatud, mis võib tekitada stressi ja hirmu, eriti uustulnukate jaoks. Lisaks töötavad paljud inimesed linnades, elavad äärelinnas ja loovad end maapiirkondades ning nii seostavad linnad kohustuste ja stressiga, äärelinnad kodu ja perega ning maapiirkondi lõõgastumise ja naudinguga.

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Linnastumise mõju on seotud psüühikahäirete sagenemisega. Põhjus on selles, et inimeste liikumine linnapiirkonda vajab rohkemate rajatiste kättesaadavaks tegemist ja infrastruktuuri kasvu. See ei juhtu kooskõlla rahvaarvu kasvuga. Seega suurendab piisava infrastruktuuri puudumine vaesusriski ja kokkupuudet läbipõlemisega.
- ❖ Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) raportis on loetletud, et vaimsed häired moodustavad peaaegu 12% ülemaailmsest haiguskoormusest. Need moodustavad peaaegu 15% haiguste tõttu kaotatud eludest. Muuseas, psüühikahäired pole vaid umbes igal teisel noorte täiskasvanul. Seda peetakse rahvastiku kõige produktiivsemaks vanuseks, kuid tõenäoliselt suureneb järgmistel aastakümnetel arengumaades psüühikahäiretega seotud koormus järsult.

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Kui me räägime psühhiaatrilistest häiretest, on ärevus ja depressioon linnanaiste seas rohkem levinud kui meeste seas ning arvatakse, et need esinevad rohkem vaestes kui rikkamates linnaosades. Linnas elamine võib purustada ka teie psühholoogilise immuunsüsteemi, mis võib olla ebakindel neile, kelle perekonnas on esinenud vaimuhaigusi. Psühholoogide sõnul võib see keskkonnastress suurendada nende psühhiaatriliste seisundite, nagu ärevus, depressioon või bipolaarne häire, tekkeriski.

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Hävitame maailma liigirohkust. Näiteks: Alates inimeste saabumisest Madagaskarile umbes 2000 aastat tagasi on ligikaudu 15–20 liiki leemureid tõenäoliselt elupaikade kadumise ja jahipidamise tõttu välja surnud, sealhulgas liigid, kelle isased kasvasid peaaegu gorilladega sarnaseks. Kuid see toimus sadade ja tuhandete aastate jooksul. Inimesed raiuvad praegu leemurite elupaika palju kiiremas tempos. Madagaskari inimpopulatsioonide kasvades ähvardavad nad järelejäänud leemurite liike ja tuhandeid teisi endeemilisi liike üha kiireneva väljasuremisega.

PROBLEEMI ISELOOM

- ❖ Hiljuti läbiviidud uuringus leiti, et linnaliblikate arvukus langes aastatel 1995–2015 69%, maapiirkondades aga 45%. Kui kõige väiksemad loomad kannatavad aedade sillutamise, arengu intensiivistumise, suurema saaste ja kliimamuutuste mõju tõttu, kannatavad ka suuremad loomad.
- ❖ Linnad muutuvad metsiku looduse jaoks vähem elamiskõlblikuks, näiteks Suurbritannias, kus loodusrikkaid mahajäetud alasid kujundatakse ümber ja elamute tihedus suureneb. Rohkem loomi jääb linnarägastikus kinni ja sureb kuumuse, vedelikupuuduse, hoolimatute autojuhtide tõttu või tuleb nad magama panna.

MID SAAB MUUTA?

- Biomimikri
- Näited AI visioonidest
- Näited päris elust
- **Minu lahendus**
- Näide minu plaanist

MIDA SAAB MUUTA

„Linna- ja territoriaalne planeerimine on vahend tervise parandamiseks ja lõpuks ka uue linnade tegevuskava ning paljude linnatervise ja säästva arengu etappidega seotud eesmärkide saavutamiseks. Tervise "objektiivi" rakendamine sellele protsessile tagab, et kõiki tervist mõjutavaid tegureid võetakse arvesse.“ ütles Shipra Narang Suri, ÜRO elupaikade linnapraktikate juht.

Täna üritan ma lahendada linnakeskkonna mõju meie tervisele ja vähendada meie jalajälge ülemaailmses bio keskkonnas, „peites“ linnad loodusesse

BIOMIMIKRI

on teadusharu, mis uurib looduse parimaid disainiideid ning püüab neid imiteerides lahendada inimeste probleeme.

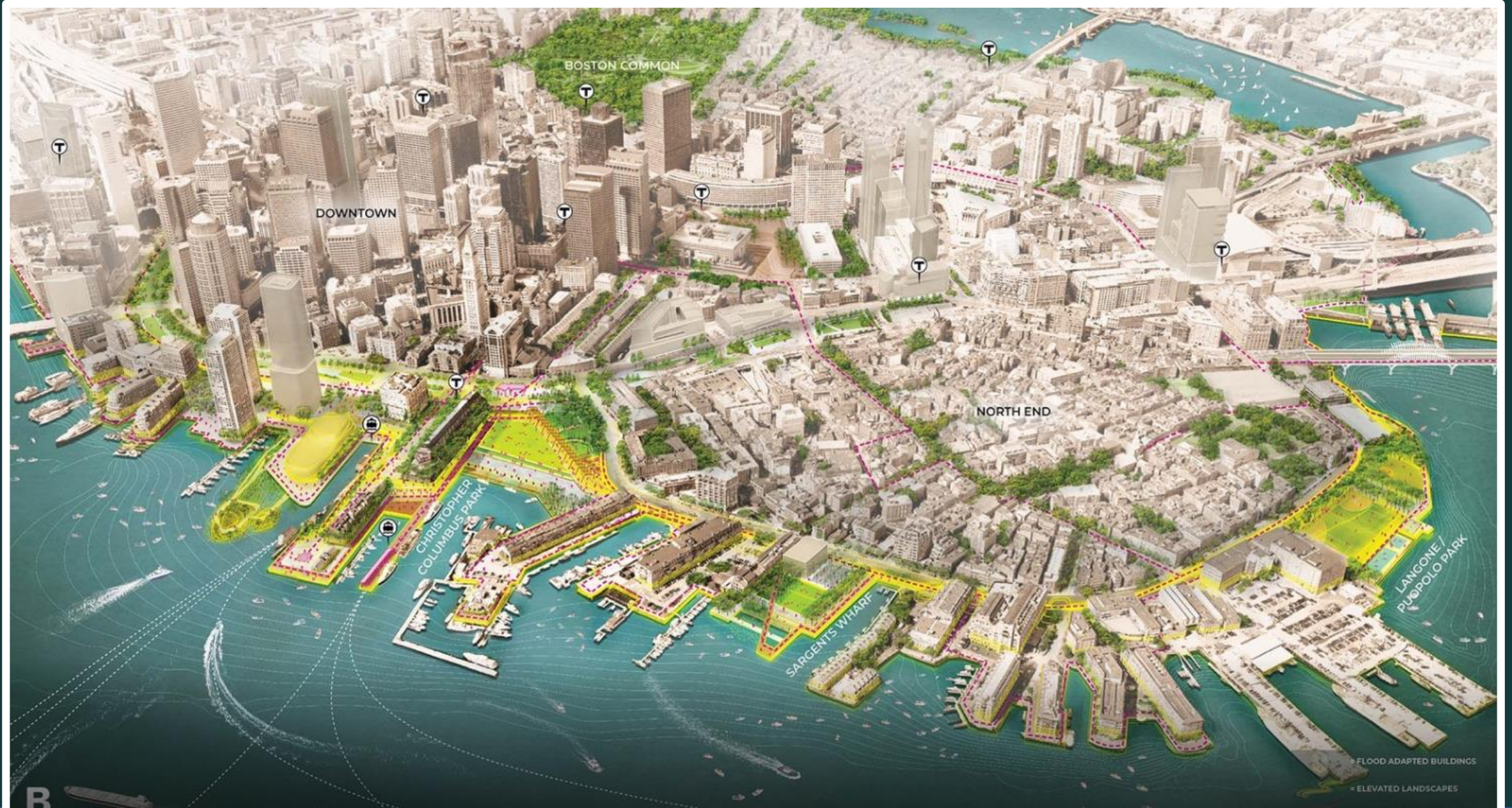

B O S T O N M A

C
I
T
Y

H
A
L
L

B O S T O N M A

BOSTON COMMON

DOWNTOWN

NORTH END

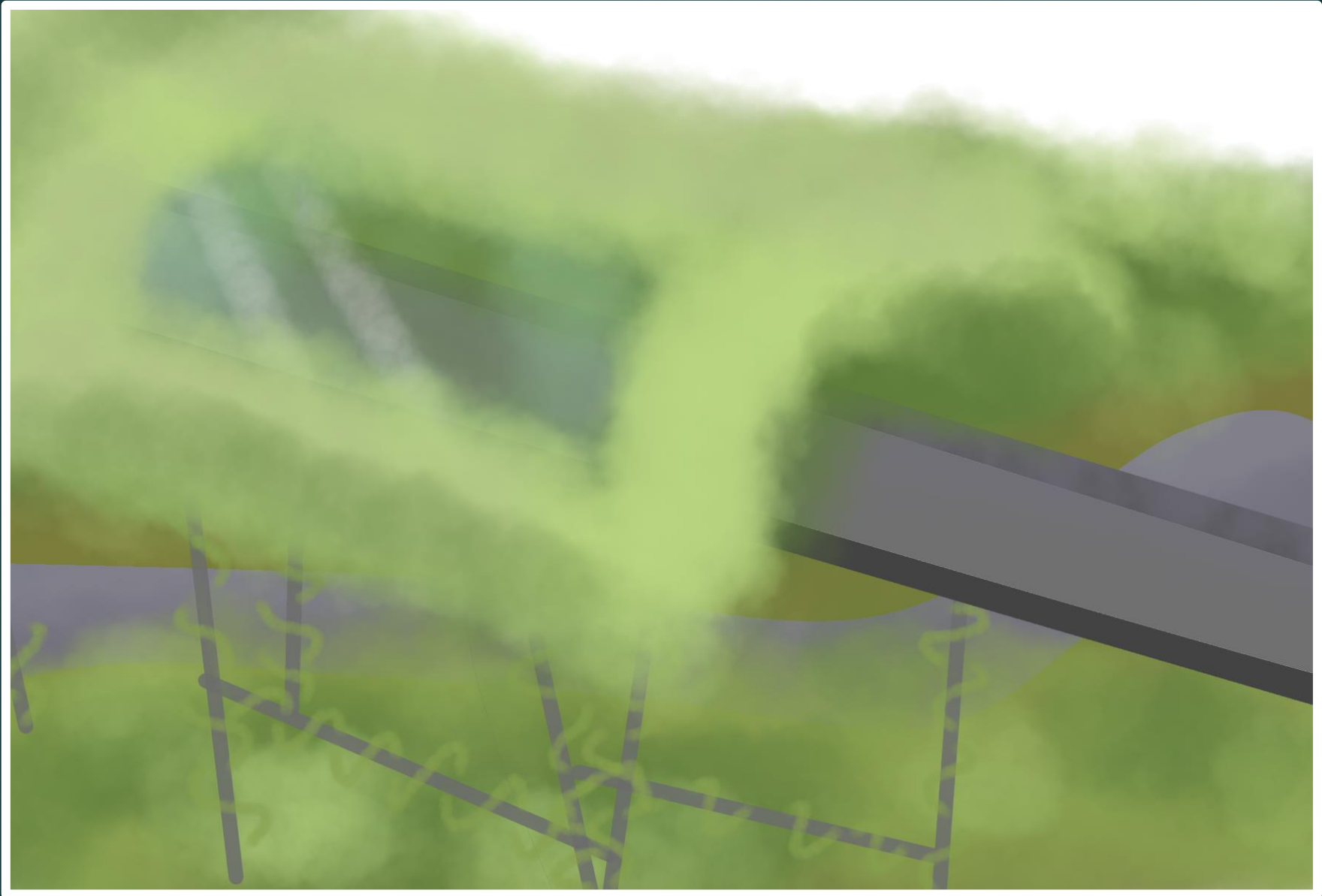
CHRISTOPHER COLUMBUS PARK

SARGENTS WHARF

LANGONE / PUOPOLO PARK

FLOOD ADAPTED BUILDINGS

ELEVATED LANDSCAPES

PEIDETUD MAJAD

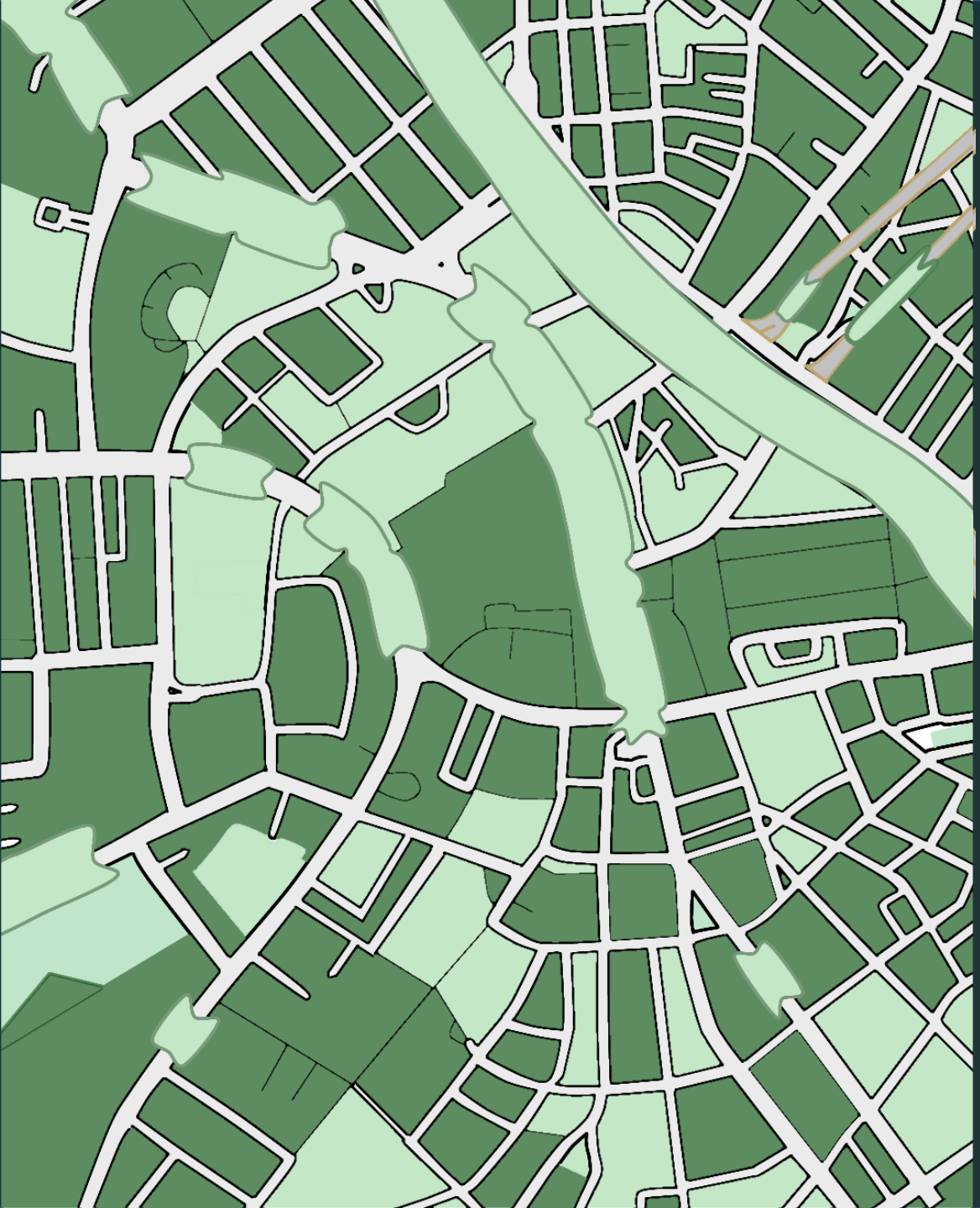

608 NEW ZERO
EARTH HOUSE

B
O
S
T
O
N

M
A

N
O
R
T
H

E
N
D

BOSTON COMMON

DOWNTOWN CROSSING

NORTH END

CHRISTOPHER COLUMBUS PARK

SARGENT'S WHARF

LANGONE/PUOPOLO PARK

FLOOD ADAPTED BUILDINGS

ELEVATED LANDSCAPES

KASUTATUD ALLIKAD

- <http://www.edablearchitecture.co.uk/portfolio-item/hiddenhouse01/>
  - <https://www.theguardian.com/environment/2017/may/20/urban-beasts-how-wild-animals-have-moved-into-cities>
  - <https://www.urbanet.info/urban-sanity/>
  - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2996208/>
  - <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/urban-planning-crucial-for-better-public-health-in-cities>
  - <https://www.healthline.com/health/mental-health/living-in-a-city#Constant-stimulation-from-city-living-can-take-a-big-toll-on-your-mental-health>
  - <https://www.pinterest.com/elisaelisa123ee/architecture-and-design/>
  - <https://www.pinterest.com/elisaelisa123ee/city-plans/>
-
- Tänan ka Haapsalu Kutsekooli tehnika laenamise eest.

TÄNÄN KUULAMAST

